

İNGİLİZCE ÖĞRETMENLERİNİN YAŞADIKLARI ÖĞRETİMSSEL SORUNLARA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: BİR DURUM ÇALIŞMASI

Aybike Günbayı
Akdeniz Üniversitesi
gunbayiaybike@gmail.com

Dr. Tayfun Yörük
Akdeniz Üniversitesi
t.yoruk@gmail.com

Prof. Dr. İlhan Günbayı
Akdeniz Üniversitesi
igunbayi@akdeniz.edu.tr

Prof. Dr. Günseli Orhon
Akdeniz Üniversitesi
gnslorhon@gmail.com

Özet

Bu çalışma, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okullarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlara ilişkin görüşlerini tespit etmek ve anlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırma nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni olup, bütüncül çoklu durum çalışmasıdır. Örneklem olarak, yine nitel araştırmalarda kullanılan amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem tekniği kullanılmıştır. Antalya İli Konyaaltı ilçesinde bulunan ortaokullarda görev yapmakta olan İngilizce öğretmenlerinden ölçütlere uyan ve çalışmaya gönüllü olarak katılmak isteyen 11 öğretmen örneklem olarak seçilmiştir. Araştırmada veriler bireysel görüşme tekniği ile toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları ile 30-45 dakika süresince yapılan görüşmeler kaydedilip içerik analizine tabi tutulmuş ve görüşler üst ve alt temalar altında kategorileştirilmiştir. Araştırma sonuçları, belirtilen temalar altında öğretmenlerin görüşlerini yansıtan bulgular içermekte olup, bu bulgular, İngilizce öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunları anlama ve bu sorunların nasıl çözüleceği konusunda ipuçları sunmaktadır.

Anahtar Sözcükler: İngilizce, Öğretmen, Ortaokul, Öğretimsel Sorunlar

ENGLISH TEACHERS' OPINIONS ON TEACHING PROBLEMS THEY EXPERIENCE: A CASE STUDY

Abstract

This study aimed to identify and to understand the opinions of English teachers on the teaching problems related to English language teaching. This research is a qualitative study and also is in pattern of a holistic multiple case study. For this study, criterion sampling which is a type of purposive sampling methods within qualitative sampling methods was used. 11 English teachers from 44 who were volunteers to participate to the study and work in a junior secondary school in Konyaaltı province in Antalya city center were chosen as the sample; while doing this, the seniority and full-time working of the teachers in their current school was a consideration point. Data in the study were collected by individual interview: Interviews that were carried out by the help of semi-structured question forms and interviews lasting 30-45 minutes were recorded and then content analysis was applied to them. Opinions obtained from interviews were categorized under main and sub-theme: Results of the study contains the findings that reflect the opinions of teachers under the themes above and these findings helped to understand the teaching problems English teachers experienced and how instructional problems to be solved.

Keywords: English, Teacher, Junior Secondary School, Teaching Problem.

GİRİŞ

Dünyada zaman içerisinde yabancı dil öğretim ve eğitiminde çeşitli yöntemlerin ortaya çıktığı görülmüştür. Geleneksel dilbilgisi çeviri (grammar translation) yöntemi uzun süre yabancı dil öğretiminde kullanılırken, 1930'larda konuşma dilinin öğretilmesine ağırlık verilmesinin üzerine düzvarım (direct way) yöntemi, daha sonra kulak dil alışkanlığı (audio-lingual) yaygın bir şekilde kullanılmaya, son yıllarda da iletişimci yöntemlere ağırlık verilmeye başlanmıştır (Demirel, 1999, :37). Ancak dil öğretiminde daha iyi sonuç alınabilmesi için eklektik bir yöntem kullanılması yani değişik gelişim dönemlerinde değişik yöntemler uygulanmalıdır. Küçük yaşlarda dinleme ve konuşma ağırlıklı bir yöntem izlenirken ilerki yaşlarda okuma ve yazma ağırlıklı yöntemler kullanılabilir (Alkan ve Kurt, 2007, :109; Demircan, 2002: 162).

Türkiye eğitim sistemindeki eğitim programlarında yabancı dil derslerine çok uzun zaman önce yer verilmeye başlanmış, zaman içerisinde değişen ihtiyaçlara ve taleplere cevap verebilmek için yabancı dil eğitim programlarında nicelik ve nitelik açısından çeşitli değişiklikler yapılmıştır. Ancak eğitim programlarında yapılan değişikliklere rağmen Türkiye'nin yabancı dil öğretiminde başarılı olduğu söylenemez. Türkiye'de uzun yıllardır yabancı dil öğretimi konusunda sorunlar yaşandığı herkes tarafından bilinen bir gerçektir. Türkiye'de yabancı dil öğretiminde yaşanan başarısızlığın sebebini tek bir etmene bağlamak doğru olmaz. Birbirini etkileyen ve birbirinden etkilenen pek çok öge yabancı dil öğretimi sorunu bir şekilde olumsuz anlamda etkilemektedir. Nitelikli İngilizce öğretimi sağlama, İngilizce eğitiminde kaliteyi bulma çabalarına engel olarak görülen sorunların bazıları şunlardır:

- Kalabalık sınıflar,
- Öğrenci çoğunluğunu yabancı dilin öğrenim önemini henüz kavrayamamış olması veya yabancı dile gerçek bir ilgi duymaması
- Ders saatlerinin yetersizliği ve okul tiplerine göre farklılaşması,
- Ders müfredat programları içinde esnekliğe yer bırakılmaması,
- Ders malzemelerinin yetersizliği,
- Eğitim teknolojilerinden yeterli düzeyde yararlanılamaması,
- Gramer ağırlıklı öğretime ağırlık verilmesi (Akyel, 2003, Demirbolat, 2015; Haznedar , 2003; TED, 1983).

Ayrıca 4+4+4 eğitim reformu ile yabancı dil eğitiminin ilköğretim 2'den itibaren başlıyor olması, dil öğretiminde yaşanan sorunları daha da karmaşık bir hale getirmiş olup, erken yaşta yabancı dil öğretimi ve eğitiminin ardında yatan bilimsel temelleri tartışmayı zorunlu kılmıştır. Ortaokullarda İngilizce öğretmenlerinin algıladıkları sorunlar ve çözüm yöntemlerinin tespiti kuşkusuz erken yaşta başlayan İngilizce eğitiminin kalitesinin artırılmasında etkili olacaktır. Bu çalışma ile Antalya ili Konyaaltı ilçesindeki ortaokullarında çalışan İngilizce öğretmenlerinin İngilizce öğretiminde yaşanan öğretimsel sorunlara ilişkin bakış açılarına dayalı görüşlerinin neler olduğu ve bu sorunların giderilmesi için beklenti ve önerileri ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaçla araştırmanın problem cümlesi ve alt problemleri aşağıdaki gibi ifade edilmiştir:

Problem Cümlesi

Ortaokullarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretimini etkileyen faktörlerin neler olduğuna ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde en fazla sorun yaşadıkları kademelere ilişkin görüşleri nelerdir?
3. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde dört temel beceriyi öğretirken yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğretim sistemine dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
5. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğretmen faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara görüşleri nelerdir?
6. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğrenci faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara görüşleri nelerdir?
7. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde veli faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri nelerdir?
8. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde teknoloji ve materyal kullanımına dayalı yaşadıkları görüşleri nelerdir?
9. Ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin beklenti ve önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışma bütüncül çoklu durum desenli nitel bir durum çalışmasıdır. Bir durum çalışması "çağdaş bir olgu konusunda kendi gerçekliği bağlamında özellikle olgu ve bağlam arasındaki sınırlar açıkça belirli değilken yapılan ampirik bir sorgulamadır" (Yin, 2009). Ayrıca durumlar ne kadar çok olursa, araştırma bulgularında o kadar güvenilirlik ve kesinlik olur ve durumlar ne kadar az sayıda olursa, o kadar az güvenilirlik ve kesinlik olur (Yin, 2012). Araştırma verilerinin çözümlenmesi için analiz tekniklerinden içerik analizi uygulanmıştır. Bu çalışmada da frekans ve yüzde analizi yöntemi kullanılmış; görüşme yapılan öğretmenlerin cevapları sınıflandırılmaya çalışılmıştır. Cevapların anlam bakımından tekrar etmesine göre tema başlıkları altında bir sınıflama yapılmıştır. Çalışmanın iç geçerliliğini sağlamak açısından oluşturulan temaların kodlayıcılar arası güvenilirliğine "kappa" analizi ile bakılmıştır. 9 üst temaya ait 52 alt temanın kappa değeri 0,82 olarak bulunmuştur ve bu da kodlamalar arasında mükemmel düzeyde bir uyuma işaret etmiştir. (Landis & Koch, 1977).

Veri Toplama Aracı

Çalışmanın verileri yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak elde edilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu, araştırmanın iç geçerliliğini artırmak amacıyla literatür taramasına dayalı olarak kuramsal çerçeve oluşturulduktan, , pilot görüşmeler yapıldıktan sonra son şekli verilmiş ve katılımcılara uygulanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formları ile ortaokullarda çalışan İngilizce öğretmenlerinin yaşadıkları öğretimsel sorunlara ilişkin görüşlerinin neler olduğu alt problemlere yanıt olacak şekilde 30-45 dakikalık görüşmelerle yapılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmada nitel araştırmada kullanılan amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örneklem tekniği kullanılmıştır. Bu örnekleme tekniği belirli araştırmanın amacına uygun olarak kriterleri taşıyan bireylerin araştırma kapsamına alınmasını kapsar (Palys, 2008). Antalya ili Konyaaltı ilçesi bulunan 12 ortaokullarından birinde çalışmakta olan 44 İngilizce öğretmeni araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. 44 İngilizce öğretmeninden ölçüte uyan (5 ve üzeri kıdeme sahip ve kadrolu çalışan) gönüllü olan 11 İngilizce öğretmeni örneklem olarak seçilmiştir. L ortaokulunda sadece 1 İngilizce öğretmeni çalıştığı ve ölçüte uymadığı için örnekleme alınmamıştır. Katılımcılar belirlenirken ölçüte uyan 11 okulun her birinden 1 gönüllü öğretmen olacak şekilde belirlenmiştir ve örneklem 11 İngilizce öğretmeninden oluşmuştur. (Tablo 1)

Tablo 1: Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Katılımcı	Yaş	Kıdem	Kadro Statüsü	Mezuniyet	Çalıştığı Okul
A	32	6 – 10	Kadrolu	İngiliz Dili ve Edebiyatı	Okul A
B	44	6 – 10	Kadrolu	İngiliz Dili ve Edebiyatı	Okul B
C	37	6 – 10	Kadrolu	Amerikan Dili ve Edebiyatı	Okul C
D	35	6 – 10	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul D
E	45	15 – 20	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul E
F	30	6 – 10	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul F

G	36	6 – 10	Kadrolu	İngilizce Dilbilimi	Okul G
H	37	6 – 10	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul H
I	42	11 – 15	Kadrolu	İngilizce Dilbilimi	Okul I
J	43	11 – 15	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul J
K	38	6 – 10	Kadrolu	İngilizce Öğretmenliği	Okul K

BULGULAR

1. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2’de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretimini etkileyen faktörlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 2’de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretimini etkileyen faktörlere ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde Öğretim Sistemi faktörünün %54,54 ile ilk sırayı aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

Tablo 2: Öğretmenlerin İngilizce Öğretimini Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşleri

Sıra	İngilizce Öğretimini Etkileyen Faktörler	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	n	%	
1	Öğretim Sistemi		√		√		√				√	√	√	6	54,54
2	Fiziksel Donanım, Teknoloji ve Materyal			√							√			2	18,18
3	Öğrenci						√						√	2	18,18
4	Öğretmen		√											1	9,09
5	Veli										√			1	9,09

“Genel olarak düşündüğümde İngilizce öğrenememelerinin sebebi İngilizceyi konuşmamaları. Avrupa ülkeleri gibi başka ülkelerden gelen insan öğrencilerin olmayışı ve İngilizcenin bunlar için hep ikinci dil olarak kalması. Ana dillerinin yerini tutmadığı ve çok fazla duymadıkları için İngilizceyi o yüzden konuşma da ve anlama da problemleri oluyor.” (B1, 1)

“Yani bence ilk basta çok soyut olması konuların, evet özellikle 5. Sınıftaki konuların çok soyut olması. Evet, yani çocuk daha özne yüklemi bilmeden birden ı YOU WE THEY ile başlayınca tabi şaşırıyorlar. Biraz o yüzden soyut geliyor onlara...tabi bir de tabi direk test sistemine göre çalıştırdığımız için çocukları o da ezber giriyor, hanı onların günlük hayatta kullanabilecekleri yapabilecekleri şeyleri öğretmiyoruz. (F1, 1)

“Bilgiler yanlış öğretiliyor bu yüzden yani bana göre İngilizce öğretilcekse eğer kesinlikle ve kesinlikle bir düzene göre olmalı yani ben geçen yıl çocukları İngilizceye hazırlarken genel İngilizce öğretim onlara ama gördüm ki TEOG’ de ilk günden başarı olmadı... Önümde TEOG var bu çocukların orda 1 soru 1 sorudur diyerekten bol test çözdürüyorum. Ama İngilizce öğreniyorlar mı hayır bol bol test çözüyorlar. Mutlaka vardır kelime öğreniyordur kelime bilmek güzeldir, kelime öğreniyor çocuklar.” (I1,1)

Daha sonra %18,18 ile fiziksel donanım, teknoloji ve materyal ve öğrenci faktörleri gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“...ayrıca malzeme sıkıntısı var yani her okulda bir İngilizce laboratuvarının olmasını isterim yani tabi bunlar zor şartlar ama ilerde umarım olur.” (C 1, 2)

“Çok fazla materyal kullanamıyoruz, teknolojiyi kullanamıyoruz...” (H1, 2)

Teknolojiyi kullanmak istiyoruz ama şartlar yeterli olmadığı için teknolojiyi kullanamıyoruz.” (G1, 2)

Son olarak %9,09 ile öğretmen ve veli faktörü gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"Öncelikle biz çocukları niye İngilizce öğrenmeleri konusunda pek bilgilendirmiyoruz açıkçası. Yıllardır hem gereken ilgiyi göremiyoruz, istediğimizi de alamıyoruz." (A1, 4)

"Öğretmenlerin farklı, velilerin farklı beklentileri oluyor." (G1, 4)

2. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3'de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde en fazla sorun yaşadıkları kademelere ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 3: Öğretmenlerinin İngilizce Öğretiminde En Fazla Sorun Yaşadıkları Kademeler

Sıra	Ortaokul Kademeleri	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	f	%
1	8. Kademe	√	√			√	√	√					5	45,45
2	7. Kademe	√				√		√			√		4	36,36
3	5. Kademe			√						√		√	3	27,27
4	6. Kademe	√		√		√							3	27,27

Tablo 3'de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde en fazla sorun yaşadıkları kademelere ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde 8. Kademe 45,45 ile ilk sırayı aldığı görülmektedir. Son olarak 27,27 ile 5. Ve 6. Kademe gelmektedir. Daha sonra 36,36 ile 7. Kademe gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları şöyledir:

"Ben, 5 ve 6. Sınıflara giriyorum. Tabi 5'lerde daha eğlenceli oluyor. 6, 7, ve 8'lerde daha da zorlaşıyor. Çünkü biliyorsunuz TEOG denen bir sınavımız var..." (A2, 1,2,4)

"5,6 ve 8. sınıfların derslerine giriyorum. Bunların içlerinde en fazla derse istekli olanlar 5.sınıflar. Seviye yükseldikçe seviye daha da azalıyor... En fazla sorunu 8.sınıflar ile yaşıyorum." (B2, 1)

"8. Sınıfta tamamen çocukların liseye geçecek olduğu için hem ilgilerini kaybediyorlar hem de biraz daha stresliler." (F2, 1)

"5.sınıflarda sıkıntı çekiyoruz.6.sınıflar daha iyi.8.sınıfların kitapları seviyenin çok üstünde olduğunu düşünüyorum..." (H1, 3)

3. Alt Problem İlişkin Bulgular

Tablo 4'de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde dört temel beceriyi öğretirken yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerine ait frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 4: İngilizce Öğretiminde Dört Temel Beceriyi Öğretirken Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Dört Temel Beceri	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	f	%
1	Konuşma			√	√			√		√	√		5	45,4
2	Dinleme						√	√			√		4	36,3
3	Okuma	√					√					√	4	36,3
4	Yazma	√					√			√		√	6	18,1
										√		√	2	8

Tablo 4'de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde dört temel beceriyi öğretirken yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde konuşmanın 45,45 ile ilk sırayı aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Mesela şunu söyleyebilirim ben speaking konusunda bunu öğrencilerin bilgiyi alması yetmiyor bu bilgiyi pratikte uygulayabiliyor olması lazım örneğin İngilizce bilenlerle ya da turistlerle bir şekilde

diyalog kurmaları lazım ama eğer kullanmazlarsa tabii ki konuşamıyorlar veya konuşmakta zorlanıyorlar.” (C3, 1)

“Yazma konusunda pek problem olmuyor , fakat; konuşma da çok problem çıkıyor.” (E3, 1)

“Genel olarak sebepler konuşma veremiyoruz. Çocuklar bunu kullanma açısından başarıyı yakalayamıyorlar... Dört temel beceri içerisinde en fazla sıkıntı konuşma becerisinde yaşıyoruz.” (H3, 1)

Daha sonra 36,36 ile dinleme ve okuma gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Listening konusunda da zorluk yaşıyoruz.” (A3, 2)

“Sadece listening var yani ona da çok fazla değinemediğim için beklide. Hani kelimeyi bir sakilde halledebiliyorum kelime kutuları şu bu ama listening’de zaten donanımım yok onu geçtim çocukların temelden telaffuzları ve o kelimeyi anlama yetenekleri de olmadığı için zorlanıyorum.” (F3, 2)

Son olarak 18,18 ile yazma gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Türkçede yetersizler çocuklarda diyorum ki bir sıfat anlatırken ya da bir eylemden bahsederken bunları bilmeleri bende üstüne gidebilirim ki ama bilmiyorlar...” (I3, 4)

4. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4’de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğretim sistemine dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 5: İngilizce Öğretim Sistemine İlişkin Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Öğretim Sistemi	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	f	%
1	Kalabalık Sınıflar	√	√		√		√	√	√	√		√	8	72,73
2	Sınav Odaklı Ders İlgisi	√	√	√		√	√		√		√	√	8	72,73
3	Yoğun Müfredat	√	√	√	√	√			√		√	√	8	72,73
4	DYNED				√		√	√	√	√	√	√	7	63,64
5	Yetersiz Ders Saati	√	√	√				√		√	√	√	7	63,64
6	Pratik Eksikliği		√								√	√	3	27,27
7	Seviye Farklılıkları		√							√			2	18,18
8	Ezberci Eğitim											√	1	9,09

Tablo 5’de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğretim sistemine dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde % 72,73 ile ilk üç sırada sırasıyla kalabalık sınıflar, sınav odaklı ders ilgisi ve yoğun müfredatın yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Sınıflarımız kalabalık. Bazen 41, 42. Sıralar birbirine çok yakın. Böylece öğrencilerin birbirini rahatsız etmesi ve gürültü oluşması çok olağan.” (A4, 1)

“Sınıfların kalabalık olması engel olabilir.” (B4, 1)

“Sınıf ortamında gruplar arasında diyalog çalışması yaptığımızda çok gürültü oluyor. Öğrenciler arasında kargaşa olduğunda başarılı öğrencilerde ki istekte kayboluyor. En büyük problemimiz sınıf içinde gürültü olmasıdır. Sınıflarımız en fazla 30 kişilik.” (D4, 1)

“Artı çocuklara sınavlarda müfredatla ilgili sorular çıkacak, dilbilgisi konuları. Gönül ister ki oturalım, konuşalım, sohbet edelim, dinleme yapalım. Yani hep test, test, test. Hep soru çözerek çocuklara nasıl

İngilizceyi tam olarak öğretebiliriz. Veliler geliyorlar, çocuğumuz üç yıldır İngilizce görüyor, ama bir turistle karşılaştığı zaman diyaloga geçemiyor diyorlar..." (A4, 2)

"6, 7 ve 8. Sınıflarda, özellikle 6. Sınıflarda yoğun bir müfredat var. Az ders saatimiz var, buna karşın yoğun bir program uyguluyoruz. Aynı şekilde 4. Sınıflarda da 16 ünite, oldukça yoğun olduğunu düşünüyorum." (A4, 3)

"Öğrencilerin gözünde 6.sınıfa geldiklerinde konuların fazlalığından dolayı derslerden soğumalar başlıyor." (B4, 3)

Dördüncü ve beşinci alt temalarda %63,64 ile DYNED ve yetersiz ders saati gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"DYNED eksikliği olan bir sistem olarak görüyorum. Alt yapısı tam olarak hazırlanmadan yürürlüğe giren bir sistem...-DYNED eğitimi istenilen düzeyde gitmiyor. Müfredata uygun değil DYNED." (D4, 4)

"DYNED: faydasız buluyorum çünkü yanı hanı muhakkak faydalı olduğu yönler geliyordur em akandı okulum geliyor benim aklıma yanı onu öğrencinin tek basına yapması gerekirken ben öğrenciye yaptırıyorum hani artık bir kılavuz olmaktan ziyade onun basında yaptıran olarak kalıyorum hani bensiz yapamıyor zaten çocuk. Çünkü neden evinde bilgisayarı yok mikrofonu yok okulda sadece bir bilgisayardan yapılıyor." (F4, 4)

"Şuna değinmek istiyorum; gerçekten İngilizce öğrenmek bir gönüllülük işi galiba. Ayrıca sınıf ortamında 40 dk.lık bir zamanınız var, siz istediğiniz şeyleri yapamıyorsunuz. Müfredatı yetiştiremiyoruz... Haftalık ders saatinin yetersiz olduğunu düşünüyorum. Özellikle 4. Sınıflarda yetersiz. Her hafta bir saati Dyned için ayırın. Evet ama zaten bilgisayar sınıfımızın durumu malum. Ben müfredatı mı yetiştireyim, Dyned mi çalıştırırım?" (A4, 5)

"Müfredat geçmiş yıllara göre daha iyi gibi ama konuların yetişmesinde problem oluyor.6. ve 8. sınıfların ders saatleri çok yetersiz kalıyor..."Haftalık ders saati konusunda biz 5.sınıflar da 2 saatlik İngilizce seçtik. Ancak 6.sınıflar ve 8.sınıflarda bir veya iki hafta okulda kalıp konu yetiştirmeye çalışıyorum..." (B4, 5)

5. Alt Problem İlişkin Bulgular

Tablo 6'de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğretmen faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 6: Öğretmen Faktörüne Dayalı Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Öğretmen Faktörü	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	n	%
1	Eğitim Fakültesi Mezuniyeti		√				√	√	√		√		5	45,45
2	Teori-Pratik Uyuşmazlığı						√	√	√	√		√	5	45,45
3	Pedagojik Uzmanlık	√					√			√			3	27,27
4	Vicdani Sorumluluk	√				√							2	18,18
5	Tükenmişlik											√	1	9,09
6	Yol Gösterilik							√					1	9,09

Tablo 6'de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin öğretmen faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde % 45,45 ile ilk iki sırada sırasıyla eğitim fakültesi mezunu olma, teori-pratik uyumsuzluğunun yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Eğitim Fakültesi Mezunu olmak bence gereklidir. Ya da en azından o eğitim derslerinin 4 yıl içerisinde dağıtılmış olması gereklidir. Sonradan yapılan 3-4 aylık kurslar yerine okul içerisinde eğitim dersleri verilmelidir." (B5, 1).

"Onu söylemeye çalışıyorum ama tabiki eğitim fakültesi mezunu olsun en azından." (F5, 1).

"Formasyon aldım evet, açıkçası yanı çok kapsamlı bir formasyon dersi olmamıştı bizimkisi, kısa süreli olmuştu ve bu konuları birazda çok hızlı geçmiştik. Çok ayrıntılı olarak uygulama olarak işlemediğimiz için şuan o metotları maalesef çokta iyi kullandığımız söylenemez." (G5, 2).

"Lisans programlarında görmüş olduğum konuları pek fazla kullanamıyorum." (H5, 2).

"Öğrendiklerimi uygulayamamam beni üzüyor. Neden? Çünkü sınıflar kalabalık. Sınıflar daha az olsaydı bu yöntem ve teknikleri çok güzel uygulayabilirdim. Dersi kaynatmak için gelen öğrenciler var. Onlarla zor oluyor. Yine de elimden geleni yapmaya çalışıyorum." (I5, 2).

6. Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 7'de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde öğrenci faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 7: Öğrenci Faktörüne Dayalı Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Öğrenci Faktörü	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	f	%
1	Öğrenci Hazırbulunuşluk Düzeyi	√	√	√	√	√	√	√	√		√		9	81,82
2	Ailesel ve Çevresel Faktörler	√				√			√	√			4	36,36
3	Yetersiz Tekrar	√									√		2	18,18
4	Bireysel Farklılıklar								√				1	9,09
5	Telaffuz Problemleri				√								1	9,09
6	Yetersiz Okuma		√										1	9,09
7	Yetersiz Sınıf İçi İletişim								√				1	9,09

Tablo 7'de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin öğrenci faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde % 81,82 ile ilk sırada Öğrenci hazırbulunuşluk düzeyinin yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"En büyük sorun öğrencilerin ben İngilizceyi neden öğreniyorum sorusunun cevabını sorgulamamaları." (A6, 1)

"Bu konu da isteksiz öğrenciler olduğu için, istekli olan öğrencilerin durumlarını çok etkiliyor. Eski dönemlere ait seçmeli sistemlere dönülmesi benim açımdan daha iyi olacağını düşünüyorum. İsteyen öğrenci olsa çok daha iyi olurdu. Çünkü başarılı bir öğrenciyle başarısız bir öğrenciye siz aynı şeyleri öğretmeye çalışıyorsunuz.." (B6, 1)

İkinci sırada %36,36 ile Ailesel ve Çevresel Faktörler gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşleri aşağıda verilmiştir:

"...ve çevresel faktörler de öğrencide istenmeyen davranışlar oluşturabiliyor." (A6, 2)

"Öğrencilerin derse ilgisiz olmalarının sebebi ailede ki problemlerden kaynaklanıyor... Ayrıca TV'lerde ki dizilerde yaşanan hayali olaylarda öğrencilerin öğretmenlerine karşı oluşturdukları tavırlar." (E6, 2)

7. Alt Problem İlişkin Bulgular

Tablo 8'de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde veli faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 8: Veli Faktörüne Dayalı Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Veli Faktörü	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	f	%
1	Derse Olan İlgi	√	√				√	√	√	√	√		7	63,64
2	Destek ve Denetim		√	√					√		√	√	5	45,45
3	Ekonomik Kaygılar	√					√						2	18,18

Tablo 8’de görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin veli faktörüne dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde % 63,64 ile ilk sırada derse olan ilginin yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Öğrenci velilerimiz de tıpkı öğrencilerimiz gibi “İngilizceyi neden öğreniyoruz” sorusunu cevaplayamıyorlarsa katkidan çok sorun yaratıyorlar bu şekilde. Yaptığımız toplantılarda öğrencilerle özellikle İngilizce konusunda daha fazla ilgili olmalarını istiyoruz. Okul sadece okulda bitmesin. İşte bunları eğer dikkate alıp uyguluyorlarsa ne güzel katkıda bulunmuş oluyor.” (A7, 1)

“Öğrencilerin İngilizceye olan merakları onları bu alanda başarıya götürüyor. Ayrıca Matematik ve Türkçe zekâsı yüksek olan bir öğrencinin İngilizce konuşma ve anlama seviyesi de yüksek oluyor. Bunun dışında diğer dersleri kötü olduğu halde İngilizcesi iyi olan öğrencilerde bulunuyor. Veliler bu konuda çok önemlidir. Fakat bazı veliler kendi üzerine düşen işi yapmadıkları için bu da öğrencilere yansıyor.” (B7, 1)

Daha sonra %45,45 ile destek ve denetim gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Veliler de çoğunluk olarak evin beyleri çalışır ve hanımlar ev işlerine bakan ailelerdir. Anne-Baba çalışan velilerimizin sayısı çok az. Anneler genelde hep evde oluyor. Velilerimizin bu konuda ki düşünceleri ‘Hocam, ben anlamıyorum. Nasıl yardımcı olayım’ gibisinden sözler oluyor. Veliler çocuklarının bir şeyler öğrenmesi içinde bir çaba içerisinde değiller. Konuşmaya ‘Ne yapabilirim?’ ile başlıyorlar ama önerilerimize de ‘Ben bilmiyorum!’ diyerek son veriyorlar.” (B7, 2)

“Şimdi öğrenci velilerinin yeri çok büyük benim kanımca şimdi öğrenciye bir bilinç verilmesi gerekiyor öğrenciler bir koldan veliler bir koldan tabii birde öğrencinin kendi kendine bilinçlenmesi lazım ama çok küçük olduğu zaman henüz bunun farkına varamadığı için en büyük yük veliye ve öğretmene düşüyor.” (C7, 2)

Son sırada %18,18 ile ekonomik kaygılar gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Aslında bu insanların düşünecek o kadar çok sıkıntısı var ki. Ben çocuğuma defter kitap alabildim mi okula gönderebildim mi ben görevlerimi tamamladım şeklinde düşünüyor velilerimiz. Ekonomik sıkıntılar çok önemli tabii ki.” (A7, 3)

8. Alt Problem İlişkin Bulgular

Tablo 8’de ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde teknoloji ve materyal kullanımına dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 9: Teknoloji ve Materyal Kullanımına Dayalı Yaşanılan Sorunlar

Sıra	Teknoloji ve Materyal Kullanımı	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	n	%
1	Ders Kitapları	√	√	√	√	√	√	√	√			√	9	81,82
2	Donanımsal Eksiklikler	√	√	√	√	√	√	√		√	√		9	81,82
3	Aile Ekonomik Durumları	√								√			2	18,18
4	Geçici ve İlişkisiz Materyaller	√											1	9,09

Tablo 9’da görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin teknoloji ve materyal kullanımına dayalı yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşlerini analiz ettiğimizde % 81,82 ile ilk iki sırada ders kitapları ve donanımsal eksikliklerin yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Ders kitaplarımız aslında tüm beceri türlerine yönelik yazılmışlar ama önceden de söylediğim gibi sınav sistemiyle uyumlu değil.” (A8, 1)

"Kitapların boyutuna göre 5.sınıfların 1. ve 2. üniteleri seviyelerinin çok üstünde. Bu üniteler içerisinde bazı bölümlerin çıkartılması gerektiğini düşünüyorum. Diğer ünitelerde bir zorlanma olmuyor. Hatta çocuklar o ünitelerde çok eğleniyorlar." (B8, 1)

"İlk başta tabii birçok nokta oluyor ama özellikle kitapları söylemek istiyorum. Materyal olarak kitapları söylemek isterim... Aslında bu şekilde bizim öğrencilerimiz öğrenebilirler fakat müfredatın kullanım biçiminde sıkıntı var..."(C8, 1)

"Benim en büyük sorun olarak gördüğüm fiziksel sorunlar. İstedığımız şekilde ve miktarda listening yapamıyoruz. Yeterli laboratuvar ortamı yok. Biz DYNEE kullanıyoruz ve bunu uygulamakta zorluk yaşıyoruz. Yeterli seviyede bilgisayarımız ve dinleme için gerekli ekipmanımız yok. Artı bilgisayarlarımızda bazen internet var, bazen yok... Listening konusunda da zorluk yaşıyoruz. Kelime konusunda yine de yapabileceklerimiz çok ama dinleme konusunda fiziksel şartların eksikliği nedeniyle başarı sağlayamıyoruz..." (A8, 2)

"Sadece kitap, defter ve sözlük bizim öğrencilerimizden istediklerimiz. Laboratuvarlarımız da eksikler var. Her sınıfta bir bilgisayarımız olsaydı. Bir projeksiyon cihazımız olsaydı. Hem bizim dersi anlatmamız açısından hem de öğrencilerin anlamaları açısından daha katkılı olacağını düşünüyorum." (B8, 2)

"Bir laboratuvar kurulabilir düşüncesindeyim. İçerisinde o konulara ait resimler ve buna benzer örnekler barındıran bir laboratuvar olabilir. İçerisinde bilgisayar olan ve öğrencilerin anlamasında kolaylık sağlayacak araç ve gereçler bulunan bir sınıf..." (D8, 2)

"Sınıflarda kullanılan dil öğretiminde kullanılan kaynakların yetersiz olması. VCD ya da teyp. Bu tarz şeylerin sınıflarda olmaması. Özel bir yabancı dil sınıfının olmaması. Teknolojiyi sınıfta yeterince kullanamama. İnternet ortamından dinleme bölümleri yapabiliriz normalde. Ya da kendimiz şarkı, kasetlerden bir şey dinletebiliriz normalde... Okullarda dil sınıfı yok. Benim demek istediğim bir kulaklık demek değil. Dil sınıfı projeksiyon, hoparlör, özel afişler, eski sistem bir sınıf değil, modern bir sınıfı kastediyorum..." (J8, 2)

Daha sonra %18,18 ile aile ekonomik durumları gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Çevresel faktörler de materyal eksikliğinde etkili görünüyor. Veliler de hiçbir şeyi ekstra talep edemiyoruz. Çünkü maddi sıkıntıları var. (A8, 3)

"Bunu alabilen var alamayan var ya da İnternet var yararlanabilen var eğitim CD'leri var. Velilerimiz ya da öğrencilerimiz alamıyor ama biz yine o konuda elimizden geleni yapıyoruz çok çok değil ama oluyor." (I8, 3)

Son sırada %9,09 ile geçici ve ilişkisiz materyaller gelmektedir. Katılımcımızın bu konudaki görüşü aşağıda verilmiştir:

"Kitaplarımız ise TEOG ile alakasız kitaplar. Kitaplarımız diğer beceri türlerine, mesela yazma gibi, kompozisyon yazmalarını da istiyor, dinleme yapımlarını da istiyor. Ama gelin görün ki TEOG sınavında kompozisyon yazmaları istenmiyor... Şimdi, 4. Ve 5. Sınıflarda kullandığımız materyaller çok kalıcı olmuyor. Öğrenciler dersten sonra onları parçalamayı çok seviyorlar." (A8, 4)

9. Alt Problem İlişkin Bulgular

Tablo 10'da ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin beklenti ve önerilerine ait frekans ve yüzde dağılımı verilmiştir.

Tablo 10: İngilizce Öğretiminde Beklenti ve Öneriler

Sıra	Beklenti ve Öneriler	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	n	%
1	Arttırılmış Ders Saatleri	✓	✓	✓	✓						✓		5	45,45
2	Ders Kitapları	✓	✓	✓	✓		✓						5	45,45
3	Donanım Desteği	✓						✓			✓	✓	4	36,36
4	Öğrenci Sayısının Düşürülmesi							✓	✓	✓		✓	4	36,36
5	Hafif ve Esnek Müfredat		✓						✓			✓	3	27,27
6	İstekli Öğrenci Belirlenmesi		✓		✓	✓							3	27,27
7	Velilerin Bilinçlendirilmesi			✓				✓			✓		3	27,27
8	Pratiğe Dayalı Eğitim				✓					✓			2	18,18
9	Dil Gezileri									✓			1	9,09
10	Öğretmenlere Seminerler										✓		1	9,09
11	Sınava Bağlı İlginiz Azaltılması						✓						1	9,09

Tablo 10'da görüldüğü gibi ortaokullarda çalışan öğretmenlerin İngilizce öğretiminde yaşadıkları sorunların çözümüne ilişkin beklenti ve önerilerini analiz ettiğimizde % 45,45 ile ilk iki sırada sırasıyla arttırılmış ders saatleri, ders kitaplarının yer aldığı görülmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Ayrıca ders saatlerimiz daha fazla olsaydı, daha verimli olurduk." (A9, 1)

"Haftalık ders saatleri artırılmalı." (B9, 1)

"Birde ders saatleri daha fazlaştırılmalı." (C9, 1)

"Kitap tercihleri de mesela komisyonlara bırakılsa. Çünkü muhitten muhite değiştiği için daha iyi olurdu." (A9, 2)

"Öğrenci ders kitaplarında daha çok test olmalıdır." (B9, 2)

"Birincisi özetle kitapları söylemek istiyorum kitaplar öğrencilerin seviyesine göre daha iyi bir şekilde düzenlenmeli ve kitaplarda kesinlikle ve kesinlikle bir sıralama olmalı her şey küçükten büyüğe doğru gitmeli ikisinin arasında daha fazla boyutta bir şey olmamalı yani bir nizam içinde gitmeli. Çünkü öğrenci bir şeyi bilmeden diğer bir noktaya geçerse zaten bu iş olmaz." (C9, 2)

Üçüncü ve dördüncü sırada %27,27 ile donanım desteği ve öğrenci sayısının düşürülmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Yeterince kullanabileceğimiz materyallerimiz olsaydı iyi olurdu." (A9, 3)

"Onlara bunları sunabilecek imkânların olmasını istiyorum. Görsel materyalleri kullanabilecek ortamların daha fazla olmasını istiyorum." (G9, 3)

"Özellikle öğretmenlere ait bir dil-teknoloji sınıfının oluşturulması... Kaynak çeşitliliğinin artırılması yönündedir.(J9, 3)

"İkinci olarak sınıftaki öğrenci sayısının azaltılması gerekiyor." (H9, 4)

"Sınıfın kalabalık olması ders satının azlığı maalesef pratiğe gereken onamı varamıyorum. (I9, 4)

Beşinci, altıncı ve yedinci sırada %9,09 ile hafif ve esnek müfredat, istekli öğrenci belirlenmesi ve velilerin bilinçlendirilmesi gelmektedir. Katılımcıların bu konudaki görüşlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

"Müfredatın hafifletilmesi lazım. Çünkü İngilizce ders kitaplarının incelenmesi gerekiyor." (B9, 5)

"Öğretmenlerin uyması gereken bir müfredat var. Bizde bu müfredata uymak zorundayız ve müfredatın isteğe bağlı olarak esnek olduğu sisteme geçmek zorundayız." (H9, 5)

"Özet olarak derslere ilgi duyan öğrencilerin derse katılmalarını sağlamak lazım. Yabancı Dil konusunda öğrencilere seçme hakkı verilmelidir." (B9, 6)

"İngilizce öğretiminin öğrencilere resmi olarak değil de isteğe bağlı olarak kendi istekliliğine bırakarak yapılmasının doğru olacağını zannediyorum." (D9, 6)

"Birde veliler daha çok bilinçlendirilmeli öğrencilerin yabancı dil öğrenimlerinin çok daha önemli olduğu konusunda buda öğretmen tarafından yapılmalı evet seminerler düzenlenebilir." (C9, 7)

"velilerin bilinçlendirilmesi" (J9, 7)

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada İngilizce dersi öğretmenlerinin okullarda yaşadıkları öğretimsel sorunların belirlenmesine odaklanılmıştır. Katılımcı öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme formunun yönlendirmesiyle yapılan görüşmelere içerik analizi uygulandığında verilen cevapların 9 temada toplandıkları görülmüştür.

Her bir tema ayrı ayrı incelendiğinde katılımcıların İngilizce öğretimini genel olarak etkileyen faktörlerin neler olduğuna yönelik elde edilen tema altında 5 alt temaya yer verdiklerine ve bu alt temaların da "Öğretim Sistemi", "Fiziksel Donanım, Teknoloji ve Materyal", "Öğrenci", "Öğretmen" ve "Veli" başlıkları altında toplandığına ulaşılmıştır. Katılımcılar bu alt temalardan özellikle "Öğretim Sistemi" alt temasında yoğun bir şekilde sorun olduğunu belirtmişlerdir. Bu alt temaların daha da detaylandırılması için yöneltilen sorulara verilen cevaplar incelendiğinde elde edilen alt temalar aşağıda sunulmuştur.

Bir diğer tema olan İngilizce öğretiminde en fazla sorun yaşanan kademenin belirlenmesinde katılımcıların yarısına yakın bir kısmının 8. Sınıf öğrencilerinde çok sorun yaşadıkları görülmüş, bunu sırasıyla 7., 5. ve 6. Sınıf öğrencileri takip etmiştir.

İngilizce öğretiminde dört temel beceriden hangisinde sıklıkla sorun yaşandığını ortaya koyan tema ise bizlere "konuşma" becerisinde katılımcıların en sık sorunlarla karşılaştığını göstermektedir. Bunun yanında "dinleme" ve "okuma" becerilerinde yaşanan sorunlar da azımsanmayacak kadardır. "Konuşma" becerisinde bu denli sık sorun yaşanması aslında şaşılabilecek bir durum değildir. Alanyazın incelendiğinde dört temel beceri üzerine yapılan çalışmalarda da benzer sonuçların elde edildiği görülmüştür. Bu çalışmalardan Selçuk (2003) tarafından yapılan çalışmada da "konuşma" becerisi kazandırılmasının diğer becerilere göre çok daha zor olduğuna dikkat çekilmiştir.

İlk temada İngilizce öğretimini genel olarak etkileyen faktörlerde sayılan ve ilk alt tema olan "öğretim sisteminde" yaşanan sorunların neler olduğunu ortaya koyan tema ile karşımıza 8 alt tema çıkmıştır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun öğretim sistemi ile ilgili yaşadığı sorunların başında "kalabalık sınıflar", "sınav odaklı ders ilgisi" ve "yoğun müfredat" gelmektedir. Ayrıca ders saatlerinin yetersiz oluşu ve mevcut sistem içerisinde çok zaman alan DYNED uygulamasına yer verilmesi de öğretim sisteminin dikkat çeken diğer sıkıntılı yanlarıdır. Korkmaz (2006) tarafından yapılan ve İngilizce öğretimini zorlaştıran etmenleri konu edinen çalışmada da kalabalık sınıfların, müfredatın uygulanmasını güçleştirdiği sonucuna ulaşılmış olup bu sonuç, çalışmanın bulguları ile de paralellik göstermiştir.

Öğretmen faktörüne dayanan sorunlar temasında katılımcıların verdiği cevaplar analiz edildiğinde ise 6 alt temaya ulaşılmıştır. Bu alt temalardan öğretmenlerin eğitim fakültesi mezunu olmalarının gerekliliğini ortaya koyan "eğitim fakültesi mezuniyeti" ve üniversitelerde alınan kuramsal eğitim ile günlük hayatta uygulanan eğitim arasında büyük farklılıkların olduğunu ortaya koyan "teori-pratik uyumsuzluğu" alt temaları katılımcıların en çok dikkat çektiği alt temalardır. Bu sonuç Baştürk (2015) tarafından yapılan çalışmada da vurgulanmış, sadece yabancı dil öğretmenleri için değil bütün eğitim

fakültesi mezunu öğretmenler için teori ve pratik arasında dengenin kurulmasının ve öğretmen yetiştirme sürecinde derslerin pratiğe dönük ele alınmasının gerekliliği ortaya koyulmuştur.

Yaşanılan sıkıntıların öğrenci kanadında katılımcıların görüşleri incelendiğinde 7 alt temanın ortaya çıktığı görülmektedir. Katılımcılar öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinden kaynaklı sorunların İngilizce öğretimi en çok sıkıntıya soktuğu düşüncesinde birleşmişlerdir. Bundan başka ailevi ve çevresel faktörler de ikincil düzeyde etkilidir. Özgan ve Tekin (2011) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre de hazır bulunuşluk seviyesi düşük olan öğrenciler sınıf içinde öğretmenler için sorun oluşturmaktadır.

Öğretmen ve öğrencinin yanında öğrenci velilerinin de bu sıkıntılarda payının ne olduğunu ortaya koyan temada ise 3 alt temaya ulaşılmıştır. Öğrenci velilerinin dersi çok önemsememesini ve dolayısıyla derse kayıtsız kalmalarını konu edinen "derse olan ilgi" alt teması, katılımcılarca veli boyutunda İngilizce öğretiminin en sıkıntılı tarafıdır. Bu alt temayı ise öğrencilerin yeterli desteği ve denetimi velileri tarafından görememesi takip etmektedir.

İngilizce öğretimde "Teknoloji ve materyal kullanımına dayalı yaşanan sorunlar" temasında katılımcıların görüşleri 4 alt temada toplanmıştır. Bu alt temalardan "ders kitapları" başlıklı alt temada katılımcılar ders kitaplarının içeriğinin İngilizce öğretiminde büyük sorun oluşturduğunu ortaya koymuştur. Bu kapsamda bir diğer büyük sorun ise "donanımsal eksikler" alt teması altında derse ait materyal, fizikî donanım ve laboratuvar gibi ders işlenişine büyük katkısı olacak faktörlerin okullarda temin edilemeyişiştir. Merter, Şekerci ve Bozkurt tarafından 2014 yılında yapılan çalışmada da benzer sonuçlar elde edilmiş, öğretmenler İngilizce ders kitaplarının içeriklerinin İngilizce öğretimi için bir sorun oluşturduğunu dile getirerek mevcut içeriğin çok soyut kaldığı yönünde görüş ortaya koymuşlardır. Ayrıca Bağçeci (2004) tarafından yapılan çalışmada teknolojinin ilerlemesine bağlı olarak yabancı dil öğretiminde teknolojik araçların kullanılmasının gerekliliği dile getirilerek okulların yabancı dil öğretimine destek olacak donanımlarla donatılmasına işaret edilmiştir.

Sayılan bütün sorunlara çözüm önerilerinin alındığı son temada ise katılımcıların görüşlerinin 11 alt temada bir araya geldiği görülmüştür. Alt temalar incelendiğinde katılımcıların özellikle ders saatlerinin artırılmasını, ders kitaplarının revize edilmesini, derslere yeterli donanım desteğinin sağlanmasını ve sınıf mevcutlarının azaltılmasını öncelikli olarak belirttikleri söylenebilir. Bunun yanında ders müfredatında yapılacak değişikliklerle müfredatın hafifletilmesi de bir diğer gereklilik olarak karşımıza çıkmaktadır.

ÖNERİLER

Belirtilen tüm sorunlar ve beklentiler bağlamında bu çalışma sonucunda aşağıdaki öneriler sunulabilir:

Öğretmenlerin İngilizce öğretiminde en çok sorun yaşadıkları beceri konuşma becerisidir. Bu sorunun ortadan kaldırılabilmesi için eğitim içeriğinin daha fazla pratiğe yönelik, günlük hayatta sıklıkla kullanılan konuşma metinlerini içeren uygulamalarla yenilenmesi gerekmektedir.

İngilizce öğretimi güçleştiren öğretim sistemi bazlı sorunların başında kalabalık sınıflar ve yoğun müfredat gelmektedir. Bu sorun sadece İngilizce öğretimi için değil de bütün derslerin ortak problemi olduğu düşünüldüğünde Milli Eğitim Bakanlığı nezdinde sınıf mevcutlarının düşürülmesine yönelik bir çalışma yerinde olacaktır. Ayrıca özellikle ortaokul seviyesinde ders müfredatının biraz daha hafifletilmesi de bu başlık altında getirilebilecek bir diğer öneridir.

Yabancı dil öğretmeni yetiştirme sürecinde öğretmenlere kuramsal bilginin yanında okullarda nelerin nasıl öğretileceğine ilişkin geniş kapsamlı ve uygulamaya yönelik eğitimin de verilmesi önem arz etmektedir.

Okul rehberlik servislerince veliler üzerinde yapılacak çalışma ile velilere yabancı dil dersinin önemi anlatılmalı, bu derse olan mevcut ilginin sınav kökenli olmaması yönünde veliler bilinçlendirilmelidir.

İngilizce ders kitaplarının içerikleri daha geniş katımlı komisyonlarca hazırlanmalı ve bu içeriklerde öğrencilerin bilişsel seviyelerine uygun etkinliklere yer verilirken bu etkinliklerin ortak kültüre ait öğeler içermesi sağlanmalıdır.

İngilizce öğretiminin daha etkili ve verimli hale getirilebilmesi için mümkün olan her okulda bir veya mümkün olan sayıda dil laboratuvarı bulundurulmalı böylelikle öğrencilerin görsel ve işitsel medya desteği ile öğretim çevresi zenginleştirilmelidir.

Not: Bu çalışma 18-20 Mayıs 2017 tarihlerinde Antalya'da düzenlenen 8'inci Uluslararası Eğitimde Yeni Yönelimler Kongresinde bildiri olarak da değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

Akyel, A. (2003). *Yabancı bir dil olarak İngilizce eğitimi ve öğretiminde yaşanan sorunlar, çözümler ve gelişmeler: Panel-2*. İstanbul: Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları Sempozyumu, Özel Okullar Derneği.

Alkan, C. ve Kurt, M. (2007). *Özel öğretim yöntemleri: Disiplinlerin öğretim teknolojisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Bağçeci, B. (2004). *Ortaöğretim kurumlarında İngilizce öğretimine ilişkin öğrenci tutumları (Gaziantep ili örneği)*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayında sunulmuştur. Malatya

Baştürk, : (2015). Öğretmen adaylarının görüşleri bağlamında sınıf öğretmenliği programı. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2), 34-51*.

Demircan, Ö. (2002). *Yabancı dil öğretim yöntemleri*. İstanbul: Der Yayınları

Demirbolat, B. C. (2015). *Türkiye'nin yabancı dil öğretimiyle imtihanı sorunlar ve çözüm önerileri*. Seta, Turkuva Matbaacılık Yayıncılık A.Ş., İstanbul.

Demirel, Ö. (1999) *İlköğretim okullarında yabancı dil öğretimi*. İstanbul: öğretmen kitapları Dizisi, M.E.B. Basımevi.

Haznedar, B. (2003) *Yabancı bir dil olarak İngilizce eğitimi ve öğretiminde yaşanan sorunlar, çözümler ve gelişmeler: Panel-2*. İstanbul: Türk Eğitim Sisteminde Yabancı Dil Eğitimi ve Kalite Arayışları Sempozyumu, Özel Okullar Derneği.

Korkmaz, İ. (2006). Yeni ilköğretim birinci sınıf programının öğretmenler tarafından değerlendirilmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16, 419-431*.

Landis, J. R. ve Koch, G. G. (1977). The measurement of observer agreement for categorical data. *Biometrics, 33(1), 159-174*.

Merter, F., Şekerci, H., Bozkurt, E. (2014). İngilizce öğretmenlerinin ikinci sınıf İngilizce dersine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 2(5), 199-210*.

Özgan, H. ve Tekin, A. (2011). Öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin sınıf yönetimine etkisine yönelik öğretmen görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8(15), 421-434*.

Palys, T. (2008). Purposive sampling. In L. M. Given (Ed.) *The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Method: (Vol.2)*. Sage: Los Angeles, pp. 697-8.

Selçuk, C. (2003). *İngilizce yabancı dil sınıflarında konuşma becerileri hakkında öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Türk Eğitim Derneği (TED).(1983).*Ortaöğretim kurumlarında yabancı dil öğretimi ve sorunları*. Türk Eğitim Derneği Bilimsel Toplantısı 201-21 Haziran 1983.Şafak Matbaası:Ankara.

Yin, R. K. (2009a). *Case study research: Design and Methods* (4th ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Yin, R. K. (2012) *Applications of case study research*(Third Ed.). London: Sage Publications Ltd.